

Rolul Proteinei C Reactive în infecția cu COVID-19

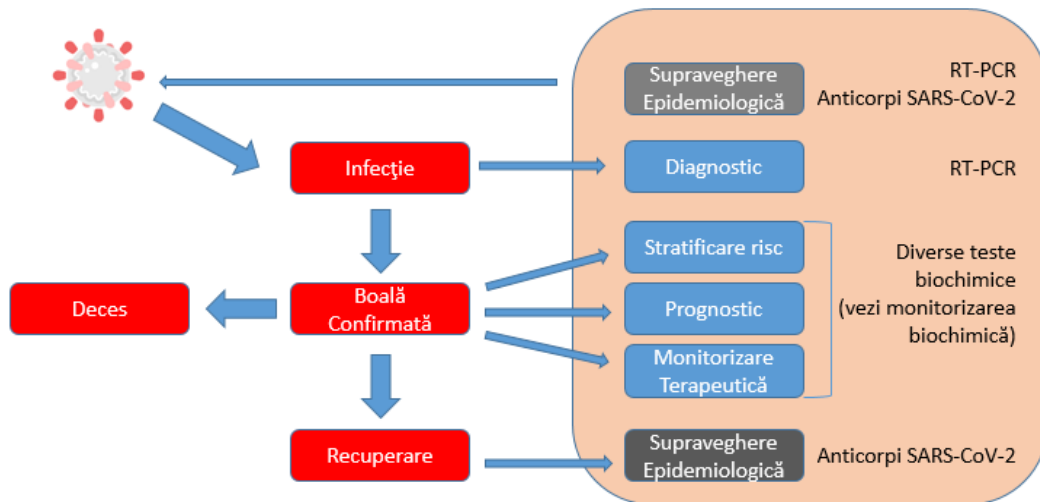

Recomandările Ghidului IFCC* pentru infecția cu COVID-19

Rolul medicinei de laborator in COVID-19

(Modificat după Lippi et al, PMID:32191623)

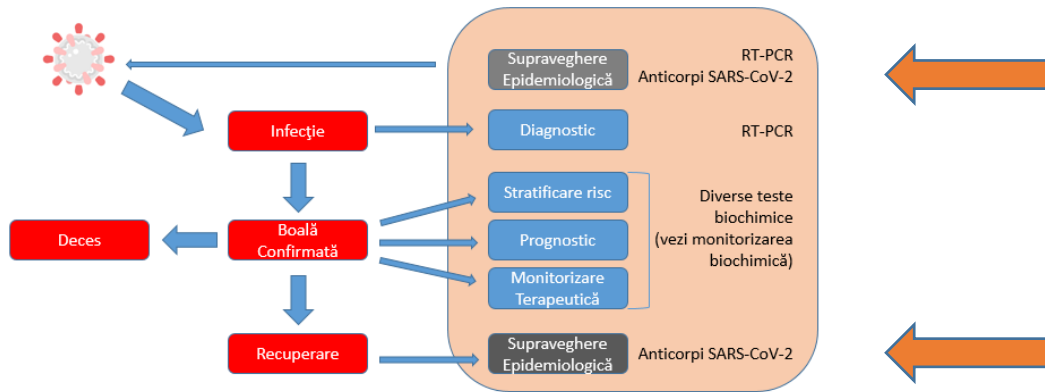

*IFCC = International Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine

Ghidul IFCC: testele serologice

Rolul medicinei de laborator in COVID-19

(Modificat după Lippi et al, PMID:32191623)

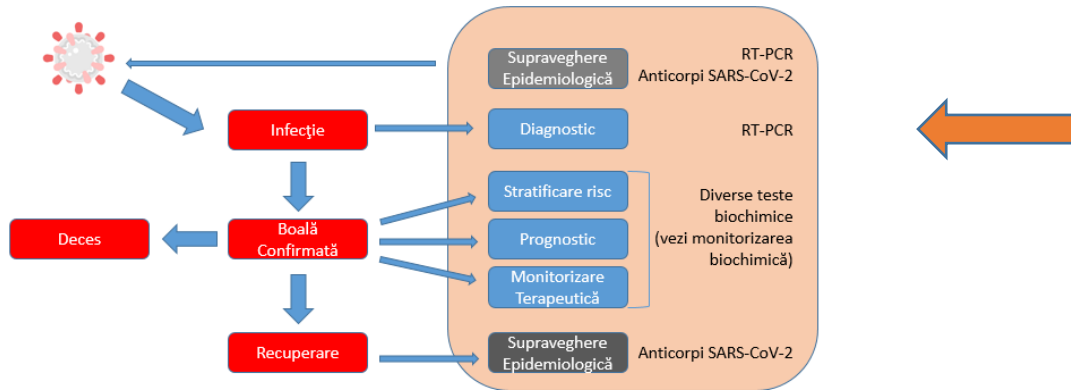
Rolul testului de detecție a anticorpilor: „Pentru evaluarea și monitorizarea sănătății publice și ocupaționale în viitor.”

Putem exclude diagnosticul COVID-19? A fost personalul medical deja infectat cu COVID-19?

Ghidul IFCC: diagnosticul

Rolul medicinei de laborator in COVID-19

(Modificat după Lippi et al, PMID:32191623)

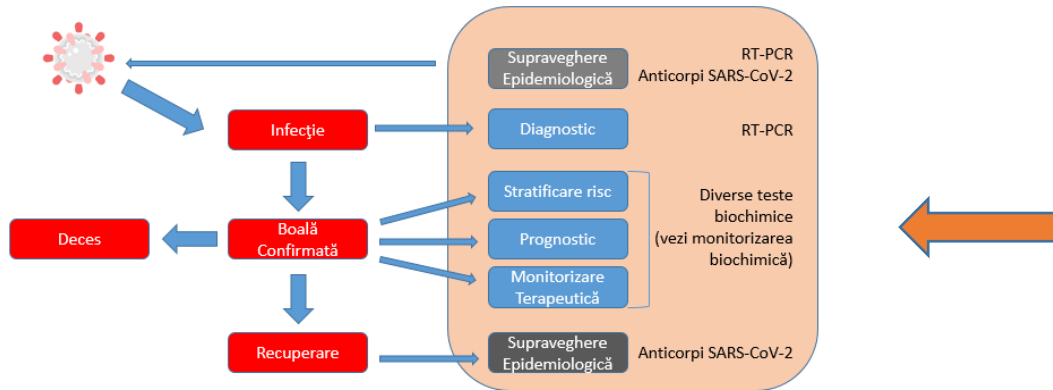

Real Time PCR este standardul de aur pentru diagnosticul COVID-19

Ghidul IFCC: testele biochimice

Rolul medicinei de laborator in COVID-19

(Modificat după Lippi et al, PMID:32191623)

Include Proteina C Reactivă

„Testele de biochimie sunt critice pentru evaluarea gradului de gravitate și progresul infecției, precum și pentru monitorizarea intervenției terapeutice.”

- Cât de gravă este boala? Care sunt așteptările? Funcționează tratamentul?

Ghid IFCC: testele biochimice recomandate în COVID-19

Test de laborator	Anomalie principală de laborator observată la pacienții adulți cu progresie COVID-19 nesatisfăcătoare	Potențial clinic și semnificație biologică
Hemoleucograma completă	Leucocite mărite Neutrofile mărite Limfocite reduse Trombocite reduse	(Supra)infecție bacteriană (Supra)infecție bacteriană Răspuns imunologic viral redus Coagulopatie (diseminată) de consum
Proteina C Reactivă	Mărită	Infecție virală severă/ viremie/ sepsis viral
LDH	Mărit	Leziune pulmonară și/ sau leziuni extinse ale altor organe
GPT	Mărit	Leziune hepatică și/ sau leziuni extinse ale altor organe
GOT	Mărit	Leziune hepatică și/ sau leziuni extinse ale altor organe
Bilirubina totală	Mărit	Leziune hepatică
Creatinina	Mărită	Leziune renală
Troponina cardiacă	Mărită	Leziune cardiacă
D-dimer	Mărit	Coagulare activată și/ sau coagulopatie diseminată
Procalcitonina	Mărită	(Supra)infecție bacteriană
Albumină	Redusă	Insuficiență hepatică
Feritina	Mărită	Inflamație severă

Rolul Proteinei C Reactive în infecția cu COVID-19

Utilizare practică, ghiduri

- Proteina C Reactivă este folosită alături de alți markeri
- Ghidurile chinezești ^{4,5}
  - Testul de Proteina C Reactivă alături de alți parametrii clinici sunt folosiți la evaluarea inițială și monitorizarea infecției cu coronavirus.
  - Proteina C Reactivă: mărită, valoarea crește până la 40-50 mg/l. La fel se întâmplă și în cazul SARS și MERS, unde valorile nu sunt cele tipice unei infecții virale.
  - Număr de hematii: în etapele incipiente ale infecției, numărul total de hematii în sângele periferic este normal sau scăzut, în timp ce numărul limfocitelor este redus.
- Ghid IFCC¹: Proteina C Reactivă este unul dintre markerii folosiți la *evaluarea severității infecției, a prognosticului și a monitorizării terapeutice.*

Ghidul Institutului Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș” București (extras)

- Analize și alte investigații

- HLG: NL, FL, nr limfocite, **raport neutrofile/ limfocite** (dacă >3 = atenție!), nr trombocite, HT, Hb
- **Proteina C Reactivă, VSH, fibrinogen, PCT**
- **EAB**
- **D-Dimer, TP, CP, INR, APTT**
- **Feritină**
- Glicemie, uree, creatinină
- GPT, GOT, **LDH**, Bilirubină totală
- CPK, mioglobină
- **Troponină, pro-BNP**
- Teste de biologie moleculară
- Hemoculturi
- Serologi: IgM și IgG anti SARS-CoV2
- **Rg pulmonară, CT torace, EKG**
- ± Lavaj bronhoalveolar
- 10ml de sânge steril, stocat pentru analize ulterioare (interleukine etc)

- **NB: Analizele îngroșate pot indica o evoluție nefavorabilă**
- NB: repetarea acestor investigații este dictată de tabloul clinic

Ghidul Institutului Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș” București (extras)

- Indicatori paraclinici precoce pentru formele severe și critice (adulti):
  - Limfocite periferice care scad progresiv
  - Teste de inflamație care cresc progresiv: **Proteina C reactivă**, IL-6
  - Creștere progresivă lactat
  - Leziuni pulmonare care se dezvoltă într-o perioadă scurtă de timp

Ghidul Institutului Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș” București (extras)

- Tratament – Monitorizarea de laborator în funcție de starea generală
  - Teste hematologice și urinare de rutină
  - **Proteina C Reactivă**
  - Enzime hepatice, enzime miocardice, funcție renală
  - Coagulare
  - EAB
  - Imagistică pulmonară
  - Determinare citokine

Observații asupra modificării nivelului **Proteinei C Reactive** la pacienți cu COVID-19

- Nivelul **Proteinei C Reactive** este ridicat la majoritatea pacienților cu COVID-19 (la cca 70% din cazuri)¹¹
- Concentrația medie a **Proteinei C Reactive** este de 30-50 mg/ L^{6,14,15}

Concentrațiile **Proteinei C Reactive** sunt legate de:

- Modificări ale tomografiilor – gradul de deteriorare a funcției pulmonare
- Nivelul saturației de oxigen
- Leziuni hepatice / deteriorarea funcției hepatice
- Infecții bacteriene secundare
- Riscul de deces

De ce crește **Proteina C Reactivă** în COVID-19?

- **Furtuna de citokine:** O posibilă explicație pentru acest fenomen este supraproducția de citokine inflamatorii⁶
  - Citokinele luptă împotriva agentului patogen, dar hiper-activarea sistemului imunitar poate deteriora funcția pulmonară.^{7,8,9}
  - Producția de **Proteina C Reactivă** este indusă de reacția citokinelor și de distrugerea tisulară.¹⁰
- În plus, în cazurile grave s-au raportat **infecții bacteriene secundare**.^{11,12,13}

Valoarea **Proteinei C Reactive** la copii cu COVID-19

- Infecția COVID-19 este în general mai ușoară la copii
- Concentrațiile **Proteinei C Reactive** sunt mai reduse - comparativ cu adulții.^{22,23}
- Cu toate acestea, *se recomandă monitorizarea nivelului **Proteinei C Reactive**, ca semn al infecției severe* (alături de concentrația de limfocite).²⁴

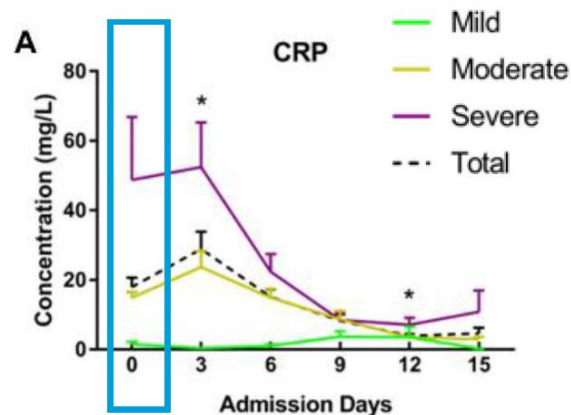

Proteina C Reactivă ajută la:

- Monitorizarea concentrațiilor CRP ajută la *anticiparea cursului infecției*: în ce direcție evoluează concentrația? Acest fapt ajută la monitorizarea pacienților suspecți de a dezvolta forme severe.
- *Depistarea timpurie a agravării infecției*. Acest lucru susține luarea de decizii rapide în ce privește etapele ulterioare de tratament și monitorizarea pacienților suspecți de a dezvolta forme severe.
- Concentrația **Proteinei C Reactive** *se modifică în funcție de evoluția bolii*:
  - Se ameliorează sau se agravează starea de sănătate a pacientului?

Nivelul **Proteinei C Reactive** oferă informații despre gradul de severitate al infecției

- Concentrațiile **mai ridicate** indică o **formă mai gravă a bolii**.^{16,17,18,19}
  - *Notă: S-a constatat că procalcitonina crește în principal în cazul infecțiilor bacteriene secundare.*^{16,17,18,19}
- CRP poate **prezice gradul de gravitate a bolii într-o etapă timpurie**.²⁰
  - De ce este acest lucru important?
*Pentru depistarea și tratarea pacienților critici rapid.*²¹

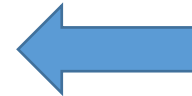

Sursă grafic: *The correlation between viral clearance and biochemical outcomes of 94 COVID-19 infected discharged patients* - Yuan et al. 2020

Proteina C Reactivă – *marker nespecific care susține tabloul clinic*

- **Proteina C Reactivă** este un marker *nespecific* al infecției, inflamației și a leziunii tisulare.²⁹
- Concentrația **Proteinei C Reactive** ne oferă informații despre *gravitatea* bolii.³¹
- *Atinge nivelul maxim la 48 de ore de la instalarea bolii – Se va avea în vedere momentul de debut al simptomelor.*³⁰
- *Perioada de înjumătățire este de 19 ore – Concentrația scade când stimularea inflamatorie se încheie și pacientul se vindecă*^{31,32}

COVID-19 vs. alte infecții respiratorii

- *Poate fi o infecție bacteriană* – este necesară administrarea de antibiotice
- *Poate fi o infecție virală* – tratament simptomatic
- *Poate fi o infecție cu COVID-19* – tratament simptomatic și risc crescut de spitalizare.
- Simptome, rezultate și istoric pacient = tablou clinic
  - Crucial în ghidarea următoarelor etape de îngrijire a pacientului DAR
  - *Simptomele nu confirmă prezența sau absența COVID-19!*

Utilizarea Proteinei C Reactive și a Procalcitoninei poate ajuta la diagnosticul diferențial dintre o infecție virală, o infecție bacteriană și/sau o infecție cu COVID-19.

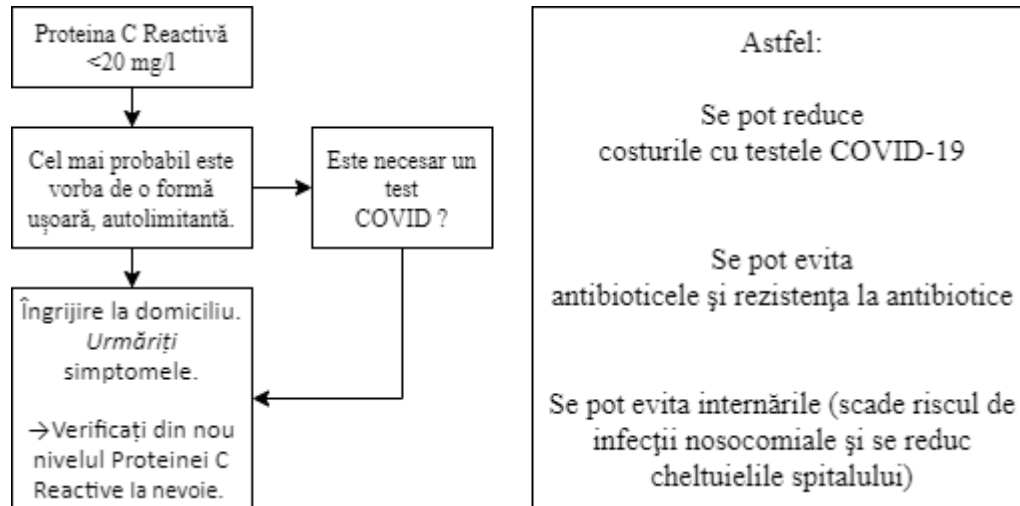
Rezistența antimicrobiană și COVID-19

- Mortalitate crescută în cazul COVID-19?
  - Unii pacienți internați s-au confruntat cu *infecții bacteriene secundare*.^{11,12,24}
  - Este posibil ca infecțiile secundare provocate de bacterii rezistente să fi condus la o mortalitate ridicată.^{25,26}
- Ne confruntăm cu o creștere în emergența bacteriilor rezistente?
  - Antibioticele sunt folosite pentru a evita / trata infecțiile bacteriene secundare^{11,12,27,28}
  - *Utilizarea sporită de antibiotice în perioada pandemiei poate atrage dezvoltarea rezistenței.*

Utilizări practice ale Proteinei C Reactive în timpul COVID-19

- **Un flux eficientizat al pacienților este important atunci când sistemul de sănătate se confruntă cu un număr mare de pacienți**
- *Proteina C Reactivă* nu oferă informații despre tipul de agent patogen, DAR a fost utilizată și recomandată ca *marker cheie în evaluarea gradului de severitate al infecției, pentru stabilirea prognosticului și monitorizarea evoluției COVID-19*
- *Nivelul Proteinei C Reactive se poate măsura ușor în UPU și ajută astfel la acordarea tratamentului adecvat, cum ar fi testarea specifică ulterioară sau continuarea îngrijirii la domiciliu*

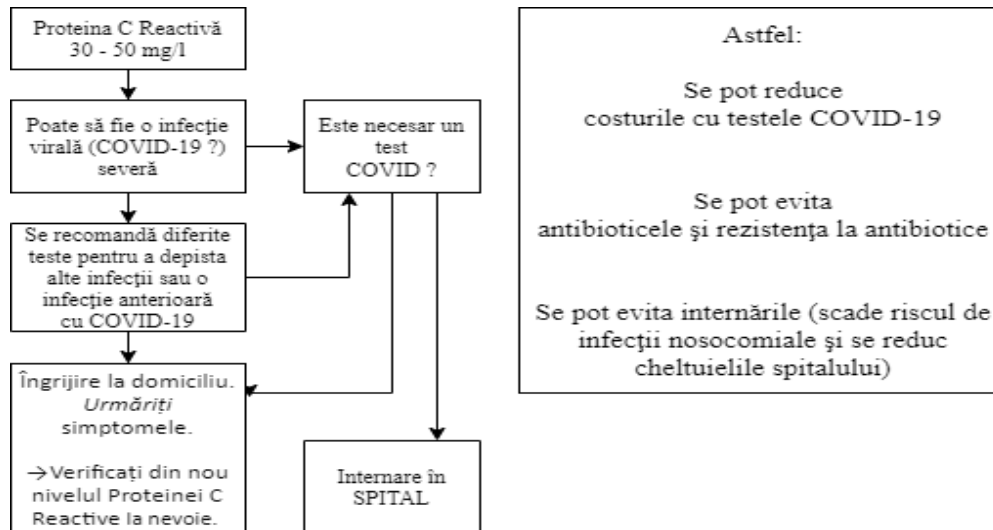
Cum putem utiliza Proteina C Reactivă?

Simptomatologia clinică a pacientului reprezintă componenta cheie în diagnostic

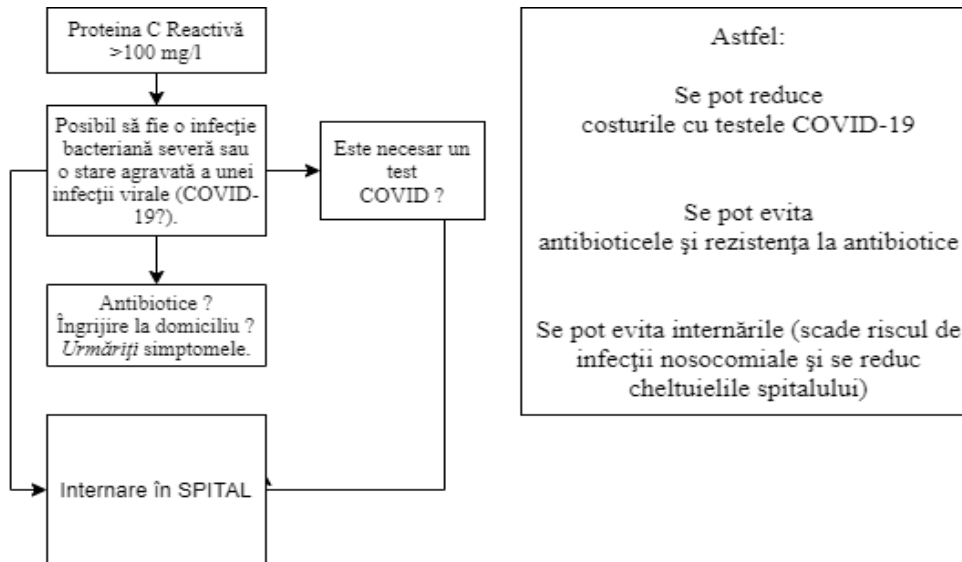
Proteina C Reactivă și-a atins valoarea maximă (la 48h) ?

Cum putem utiliza Proteina C Reactivă?

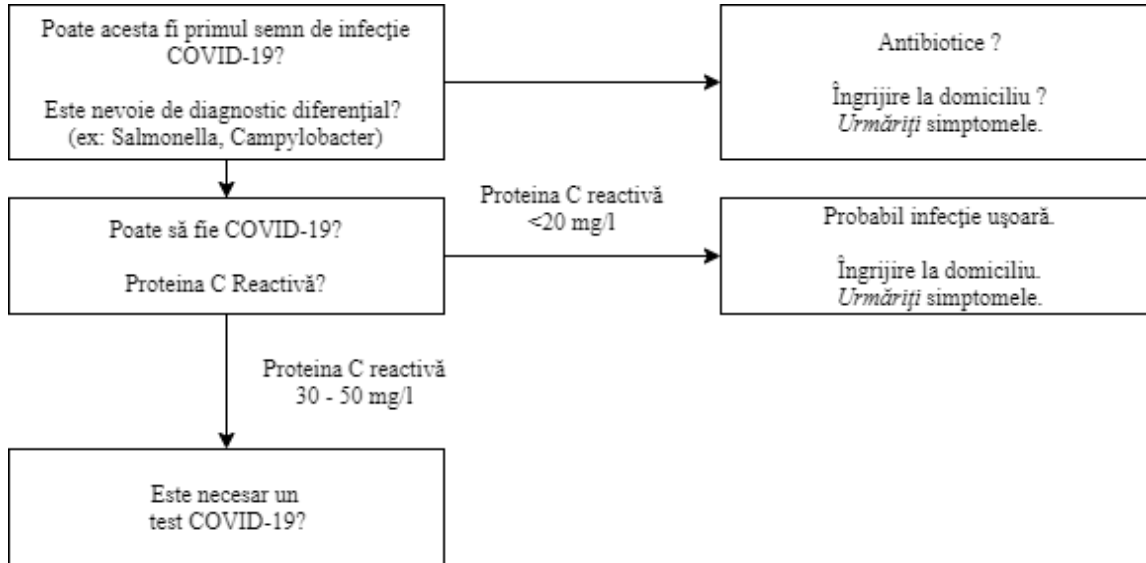
Simptomatologia clinică a pacientului reprezintă componenta cheie în diagnostic
Proteina C Reactivă și-a atins valoarea maximă (la 48h) ?

Cum putem utiliza Proteina C Reactivă?

Simptomatologia clinică a pacientului reprezintă componenta cheie în diagnostic
Proteina C Reactivă și-a atins valoarea maximă (la 48h) ?

Pacientul cu simptome gastrointestinale în COVID-19

Simptomatologia clinică a pacientului reprezintă componenta cheie în diagnostic
Proteina C Reactivă și-a atins valoarea maximă (la 48h) ?

Identificare rapidă pacienți cu COVID-19 în UPU utilizând teste de rutină (CORONA SCORE)

- Dezvoltat de un grup de medici din Olanda și Marea Britanie pe baza unui studiu retrospectiv, multicentric ce a inclus 375 de pacienți care s-au prezentat la UPU cu simptome de infecție respiratorie și cu un grup de control de 592 de pacienți
- Utilizează criteriile demografice, de laborator și imagistice pentru a stabili posibilitatea ca un pacient care se prezintă în UPU cu simptome de COVID-19 să aibă rezultat pozitiv la RT-PCR
- Parametrii utilizați: vârsta, sexul, **Proteina C Reactivă**, feritina, LDH, număr limfocite, număr neutrofile, RX pulmonară
- Fiecare parametru este notat pentru un scor total între 0 și 14 puncte, sensibilitatea și specificitatea variind în funcție de valoarea de cut-off aleasă

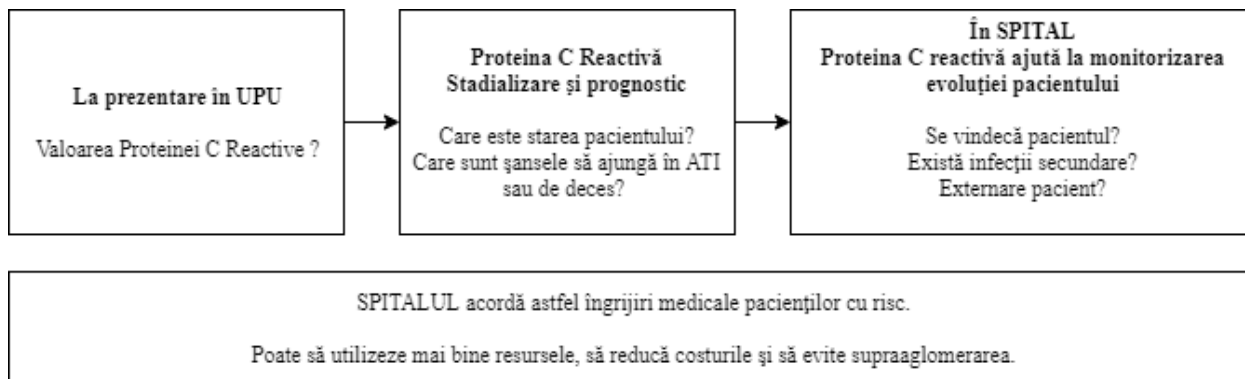
Identificare rapidă pacienți cu COVID-19 în UPU utilizând teste de rutină (CORONA SCORE)

Table 3. Sensitivity and specificity at different lower and upper cut-off values for the corona-score (value included, $\leq$ for 2 to 5 and $\geq$ for 9 to 12) determined using the validation population (n = 592). The right column depicts the number of true and false negative and positive patients.

Corona-score cut-off value	Sensitivity (95% CI)	Specificity (95% CI)	True false negative (n)
2	98% (0.96 – 0.99)	42% (0.35 – 0.49)	83 7
3	98% (0.95 – 0.99)	53% (0.46 – 0.60)	105 10
4	96% (0.94 – 0.98)	63% (0.56 – 0.70)	125 15
5	94% (0.91 – 0.96)	72% (0.66 – 0.78)	144 25
Corona-score cut-off value	Sensitivity (95% CI)	Specificity (95% CI)	True false positive (n)
9	78% (0.73 – 0.82)	89% (0.84 – 0.93)	305 22
10	68% (0.63 – 0.72)	92% (0.87 – 0.95)	267 17
11	56% (0.51 – 0.61)	95% (0.90 – 0.97)	219 11
12	45% (0.40 – 0.50)	97% (0.94 – 0.99)	177 6

Steff Kurstjenset al. - Rapid identification of SARS-CoV-2-infected patients at the emergency department using routine testing-Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (CCLM) doi: 10.1515/cclm-2020-0593

Proteina C Reactivă și spitalizarea

Bibliografie

1. *IFCC Information Guide on COVID-19*
2. *Protocol terapeutic* elaborat de Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș” București
3. Yuan et al. 2020 - *The correlation between viral clearance and biochemical outcomes of 94 COVID-19 infected discharged patients*
4. Zhang et al. 2020 doi: 10.1016/S2213-2600(20)30071-0
5. Chinese guideline, Diagnosis and treatment protocols of pneumonia caused by new coronavirus (trial version 7, revised edition)
6. Chen et al. 2020. *Lancet* 2020; 395:P507-513.
7. Vasileva & Badawi 2019 *Inflamm Res* 2019; 68:39-46
8. Wu et al. 2016 *Int J Infect Dis* 2016; 44:31-36.
9. Huang et al. 2005. *J Med Virol* 2005; 75:185-194
10. Gabay C, Kushner I. *N Engl J Med* 1999; 340(6): 448-454
11. Zhou et al, 2020 *Lancet* 2020; 395: 1054–62.
12. Huang et al. 2020 *Lancet* 2020; 395: 497–506.
13. CDC 2009 *Morb Mortal Wkly Rep.* 2009; 58(38):1071-4.
14. Mo et al. 2020. doi: 10.1093/cid/ciaa270.
15. Borges do Nascimento et al. 2020 doi: 10.3390/jcm9040941
16. Gao et al. 2020 doi: 10.1002/jmv.25770.
17. Wang et al. doi: 10.1093/cid/ciaa272.
18. Deng et al. 2020. doi: 10.1097/CM9.0000000000000824
19. Tan et al. 2020 doi: 10.1002/jmv.25871
20. Xie J et al. 2020

21. Du W et al. 2020, <https://doi.org/10.1007/s15010-020-01427-2>
22. Choi W et al. 2020 doi: 10.3345/cep.2020.00535
23. Henry et al. 2020 <https://doi.org/10.1515/cclm-2020-0272>.
24. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). MMWR Morb Mortal Wkly Rep. 2009; 58(38):1071
25. Yap et al. Clin Infect Dis. 2004; 39(4):511-6.
26. Chai et al. Clin Infect Dis. 2005; 40(4): 632–633.
27. Cao et al. doi: 10.1093/cid/ciaa243.
28. Lupia et al. doi: 10.1016/j.jgar.2020.02.021.
29. Gabay C, Kushner I. N Engl J Med 1999; 340(6): 448-454.
30. Shine B, de Beer FC, Pepys MB. Clin Chim Acta 1981; 117(1): 13-23.
31. Pepys MB, Hirschfield GM. J Clin Invest 2003; 111(12): 1805-1812.
32. Vigushin DM, Pepys MB, Hawkins PN. J Clin Invest 1993; 91(4): 1351-1357.
33. National Institute for Health and Care Excellence (NICE). *NICE guideline - Pneumonia in adults: diagnosis and management*. 2014.
34. Woodhead M, Blasi F, Ewig S, et al. *Guidelines for the management of adult lower respiratory tract infections--full version*. Clin Microbiol Infect 2011; 17 Suppl 6: E1-59
35. Nurshad Ali - *Elevated level of C-reactive protein may be an early marker to predict risk for severity of COVID-19 - J Med Virol. 2020 Jun 9 : 10.1002/jmv.26097*
36. Steef Kurstjens et al. - *Rapid identification of SARS-CoV-2-infected patients at the emergency department using routine testing-Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (CCLM) doi: 10.1515/cclm-2020-0593*

Testele cantitative de Proteina C Reactivă pe echipamentul QuikRead go sunt un sprijin real în epidemia de COVID-19

Caracteristici	Beneficii
Rezultate rapide (1 minut), din sânge capilar sau venos	Reduce timpul petrecut de pacient în UPU
Instrument portabil	Se poate utiliza în locații diferite pentru screeningul pacienților suspecți de COVID-19 (sau în aceeași UPU separat zona COVID-19 de zona non-COVID-19)
Foarte ușor de utilizat	Util când sunt variații de personal medical
Rezultate de încredere	Diagnostic corect

QuikRead go®

P-3 10:23

Measure

Quality control   Results

Settings   Profiles

AIDIAN

Proteina C Reactivă oferă informații despre gravitatea infecției și a inflamației tisulare – chiar și pentru COVID-19.

The logo for Jensen+ features the brand name in a white, sans-serif font, with a plus sign, set against a solid blue rectangular background.

Nivelul **Proteinei C Reactive** reflectă evoluția bolii.

Măsurarea **Proteinei C Reactive** pe **echipamentul QuikRead go** poate susține testarea pre-screening pentru suspecții de COVID-19.

JENSEN PHARMA SRL

Str. Corneliei nr. 4, corp B, sector 4, București
Tel: +40 771 464 977, Email: office@jensenmed.ro
www.jensenmed.ro